

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ απόσπασμα από το Πρώτο Μέρος στίχοι 1-390

Ο Βιτσέντζος Κορνάρος.
Φανταστική απεικόνιση του ποιητή
στο γραφείο του, από το μοναδικό
χειρόγραφο του *Ερωτόκριτου*
(χρονολογημένο στα 1710).
Βιβλιοθήκη Βρετανικού Μουσείου

apan.gr

ΠΟΙΗΤΗΣ

1 Του Κύκλου τα γυρίσματα, που ανεβοκατεβαίνουν,
και του Τροχού, που ώρες ψηλά κι ώρες στα βάθη πηαίνουν·
και του Καιρού τα πράματα, που αναπαημό δεν έχουν,
μα στο Καλό κ' εις το Κακό περιπατούν και τρέχουν·
και των Αρμάτων' οι ταραχές, όχθρητες, και τα βάρη, 5
του Έρωτος οι μπόρεςες και τση Φιλιάς η χάρη·
αυτάνα μ' εκινήσασι τη σήμερον ημέραν,
ν' αναθιβάλω και να πω τά κάμαν και τά φέραν
σ' μιά Κόρη κ' έναν Άγουρο, που μπερδευτήκα' ομάδι
σε μιά Φιλιάν αμάλαγη, με δίχως ασκημάδι. 10
Κι όποιος του Πόθου εδούλεψε εις-ε καιρόν κιανένα,
ας έρθει για ν' αφουκραστεί ό,τ' είν' εδώ γραμμένα·
να πάρει ξόμπλι κι [α]ρμηνειά, βαθιά να θεμελιώνει
πάντα σ' αμάλαγη Φιλιάν, οπού να μην κομπώνει.
Γιατί όποιος δίχως πιβουλιά του Πόθου του ξετρέχει, 15
εις μιάν αρχή [α' βασανιστεί], καλό το τέλος έχει.
Αφουκραστείτε, το λοιπόν, κι ας πιάνει οπού'χει γνώση,
για να κατέχει κι αλλουνού απόκριση να δώσει.

2 Στους περαζόμενους καιρούς, που οι Έλληνες ορίζαν,
κι οπού δεν είχε η Πίστη τως θεμελιωμένη ρίζαν, 20
τότες μιά Αγάπη μπιστική στον Κόσμο εμφανερώθη,

κ' εγράφτη μέσα στην καρδιά, κι ουδεποτέ τση ελιώθη.
Και με Καιρό σε δυό κορμιά ο Πόθος είχε μείνει,
και κάμωμα πολλά ακριβόν έτοιους καιρούς εγίνη.
Εις την Αθήνα, που ήτονε τση Μάθησης η βρώσις, 25
και το θρονί της Αφεντιάς, κι ο ποταμός τση Γνώσης,
Ρήγας μεγάλος όριζε την άξα Χώρα εκείνη,
μ' άλλες πολλές και θαυμαστές, και ξακουστός εγίνη.
Ηράκλη τον ελέγασι, ξεχωριστόν απ' άλλους,
από πολλούς, και φρόνιμους, κι απ' όλους τους μεγάλους·
ξετελειωμένος Βασιλιάς, κι άξος σε κάθε τ[ρ]όπον, 31
ο λόγος του ήτονε σκολειό και νόμος των ανθρώπων.
Μικρούλης επαντρεύτηκε, κ' εσυντροφιάστη ομάδι
με ταίρι που ποτέ κιανείς δεν τ[ου]'βρισκε ψεγάδι.
Αρτέμη την ελέγασι τη Ρήγισσαν εκείνη, 35
άλλη κιαιμιά στη φρόνεψη δεν ήτο σαν αυτείνη.
Κ' οι δυό τως ήσαν φρόνιμοι, στην ευγενειάν εμοιάζαν,
στην όρεξιιν ευρίσκουντα', στον Πόθον εταιριάζαν.
Αγαπημένο αντρόγυνον ήτονε πλιά παρ' άλλο,
και μόνον ένα λογισμόν είχαν πολλά μεγάλο· 40
γιατ' ήσαν χρόνους ανταμώς, και τέκνα δεν εκάμα',
σ' έγνοια μεγάλη και βαρά τσ' ήβανε τέτοιο πράμα.
Και μόνον εις τα σωθικά εβράζα' νύκτα-μέρα,
μην έχοντας κληρονομιά, σιμώνοντας τα γέρα.
Τον Ήλιον και τον Ουρανό συχνιά παρακαλούσι, 45
για να τως δώσουν, και να δουν παιδί που πεθυμούσι.
Περνούν οι χρόνοι κ' οι καιροί, κ' η Ρήγισσα εγαστρώθη,
κι ο Ρήγας απ' το λογισμόν και βάρος ελυτρώθη.
3 Αγάλια-αγάλια εσίμωσεν, κ' ήρθεν εκείνη η ώρα,
να γεννηθεί κληρονομιά, για να χαρεί κ' η Χώρα. 50

Μιά θυγατέραν ήκαμεν, που'φεξεν το Παλάτι,
αυτή την ώρα που η μαμμή στα χέρια τση την κράτει.
Θεράπιο κι αναγάλλιαση, χαρά πολλά μεγάλη
ο Ρήγας με τη Ρήγισσαν επήρασιν, κ' οι άλλοι.
Της Χώρας σπίτια και στενά σου φαίνετ[ο] εγελούσαν, 55
κ' οι γειτονιές εχαίρουνταν κ' οι τόποι αναγαλλιούσαν.

Ἦρχισε και μεγάλωνε το δροσερό κλωνάρι,
και πλήθαινε στην ομορφιά, στη γνώση, και στη χάρη.
Εγίνηκεν τόσο γλυκειά, που πάντοθ' εγρικήθη
πως για να το'χου' θάμασμα στον Κόσμον εγεννήθη.
Και τ' όνομά τση το γλυκύ το λέγαν Αρετούσα, 61
οι ομορφιές τση ή[σα]ν πολλές, τα κάλλη τση ήσαν πλούσα.
Χαριτωμένο θηλυκό τως το'καμεν η Φύση,
και σαν αυτή δεν ήτονε σ' Ανατολή και Δύση.
Όλες τσι χάρες κι αρετές ήτονε στολισμένη, 65
ευγενική και τακτική, πολλά χαριτωμένη.
Κ' ήτον και Βασιλιού παιδί, και Ρήγα θυγατέρα,
πόθο μεγάλον ήβανε στο γράμμα νύκτα-ημέρα.
Εκαμαρώνασίν την-ε ο Κύρης με τη Μάνα,
κ' επάψασιν οι λογισμοί, κ' οι πόνοι τως εγιάνα'. 70

Είχεν ο Βασιλιός πολλούς με φρόνεψη και πλούτη,
συμβουλατόροι του ήτανε οι μπιστεμένοι τούτοι.
Μ' απ' όλους είχεν ακριβό πάντα στη συντροφιά του
έναν οπού Πεζόστρατον εκράζαν τ' όνομά του·
του Παλατιού ήτο θαρρετός, ξεχωριστός παρ' άλλο, 75
και διχωστάς του ο Βασιλιός δεν ήκανε ένα ζάλο.
Είχε κι αυτός έναν υ-γιό πολλά κανακιασμένο,
φρόνιμον κι αξαζόμενο, ζαχαροζυμωμένο.

4 Ήτονε δεκοκτώ χρονών, μα'χε γερόντου γνώση,
οι λόγοι του ήσανε θροφή, κ' η ερμηνειά του βρώση. 80
Και τ' όνομά του το γλυκύ Ρωτόκριτον ελέγα',
ήτονε τσ' αρετής πηγή και τσ' αρχοντιάς η φλέγα·
κι όλες τσι χάρες π' Ουρανοί και τ' Άστρο ηγενηήσαν,
μ' όλες τον εμοιράνασι, μ' όλες τον εστολίσαν.
Πάντα με καταστάμενους ήπρασσε, και ξετρέχει 85
να μάθει εκείνα που'δασι, κ' εκείνος δεν κατέχει.

Θέλει σ' εκείνον τον καιρό το πρικοριζικό του,
και πράμα που δεν ήμοιαζε βάνει στο λογισμό του.
Κάθε ταχύν επήγαινε ο-για την Αρετούσα,
μέσα η καρδιά του ελάμπανε, τα σωθικά εκεντούσα'. 90
Αγάλια-αγάλια σ' Έρωτα και Πόθον εκινάτο,
πειράζει τον ο λογισμός, δεν τρώγει, ουδ' εκοιμάτο.
Η γνώση του δεν του βουηθά, η όρεξη τον ενίκα,
πλιό δε γνωρίζει το καλό, μηδέ πρεπόν εγρίκα.
Την Αρετούσα στο κουρφό γι' Αγάπην την εθώρει, 95
μα τέτοια πράματα άπρεπα δεν είχε αυτείνη η Κόρη.
Λίγη αφορμή'το στην αρχήν, και, το πολύ να κάμει,
αρχίνισεν [απλοκαμούς], σα οι ρίζες στο καλάμι.
Με πόνους κι αναστεναμούς επέρνα-ν ο καιρός του,
κ' εμπήκε μέσα στη φωτιά, κ' εκέντα μοναχός του. 100
Επάσκισε όσο εμπόρεσεν την παίδα ν' αλαφρώσει,
κι αντρεύετο, και λόγιαζε να του βουηθήσει η γνώση.
Και κάθε αυγή και κάθε αργά, στ' άλογο καβαλάρης,
και με γεράκια και σκυλιά, σα να'τον κυνηγάρης,
ήβανε χίλιους λογισμούς να φύγει απ' το Παλάτι, 105
μα'σφαλε, δεν τον ήσωνεν καημός που τον εκράτει.
Ουδέ γεράκια, ουδέ σκυλιά, ουδ' άλογα εμπορούσαν
τον Πόθο ν' αλαφρώσουσι που'χε στην Αρετούσαν,
5 μα πάντα ο νους κ' η θύμησις ήτονε μετά κείνη.
Λίγο νερό ποτέ φωτιά μεγάλη δεν εσβήνει· 110
αμή ανάφτει και κεντά, και βράζει, και πληθαίνει,
σαν κάμει την αναλαμπή ουδέ νερό τη σβένει-
έτσι κι αυτός, ό,τι έκαμε την παίδα ν' αλαφρύνει,

και να'βρει αέρα και δροσά, πλιά ανάφτει το καμίνι.
Όπου'χε δει όμορφο δεντρό, με τ' άνθη στολισμένο, 115
είν' τσ' Αρετούσας το κορμί, τ' ομορφοκαμωμένο·
όπου'χε δει τα λούλουδα τα κοκκινοβαμμένα,
ήλεγε· "Έτσι τα χείλη τση, και τση Κεράς μου εμένα"
όντεν εγρίκα του αηδονιού, πώς κιλαδώντας κλαίγει,
του εφάινετο πως τον πονεί και μοιρολόγι λέγει. 120
Τ' άλογο δεν τον ωφελά, γεράκι δεν του αρέσει,
γιατ' είχε η δόλια του καρδιά τη σαϊτιά στη μέση.
Αφήνει το λαγωνικό, γιατί τον-ε παιδεύγει,
τσ' αυγής την περιδιάβαση πλιό δεν την-ε γυρεύγει·
τ' άλογον απαρνήθηκε, και τα γεράκια αφήνει, 125
γιατί δεν του γιατρεύγουσι τσ' Αγάπης την οδύνη.
Και μόνος κι ολομόναχος εβάλθη να περάσει,
και να μη δει ξεφάντωσιν, ώστε που να γεράσει.

Είχε ένα Φίλον μπιστικόν, και φρόνιμον περίσσα,
κι ομάδι αναθραφήκασιν, απόσταν τσ' εγεννήσα'. 130
Και τ' όνομα του Φίλου του Πολύδωρον ελέγαν,
σε μιά πνοήν εξούσανε, σε μιάν αγάπη επλέγαν.
Και μην μπορώντας την κρουφήν Αγάπη πλιό να χώνει,
μιά ταχινή, του Φίλου του την-ε ξεφανερώνει.

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ

Λέγει· "Αδερφέ μου, δεν μπορώ στον Κόσμον πλιό να ζήσω, 135
γιατ' ήβαλα ένα λογισμόν, και στέκω ν' αφορμίσω.
Σ' τόπον ψηλόν αγάπησα, μακρά πολλά ξαμώνω,
το χέρι κοπιάζει εύκαιρα να πιάσει τό δε σώνω,
6 τη Θυγατέρα του Ρηγός, του Αφέντη μας την Κόρη,
οπού άνεμος δεν τση'διδε, ουδ' ήλιος την εθώρει, 140
κι οπού μας παίρνει τη ζωήν, όντε μας πιάσει μάχη,
ο λογισμός οπού'βαλα, δίχως θεμέλιο να'χει.
Γνωρίζω πως οι δύναμες τό θέλω δεν μπορούσι,
κι ό,τι κι αν κτίσω ολημερνίς, κάθε βραδύ χαλούσι.
Μα τυφλωμένος βρίσκομαι, τό κάνω δεν κατέχω, 145
κ' ήχασα το λογαριασμόν, και πλιό μου νου δεν έχω.

Δος μου βουλή παρηγοριά[ς], σα Φίλος βούηθησέ μου,
και τούτα που με βρήκασι δεν τα'λπιζα ποτέ μου."

ΠΟΙΗΤΗΣ

Εχάθηκε ο Πολύδωρος, του Φίλου του ν' ακούσει
το πράμα οπού δεν όλπιζε τα χείλη του να πούσι. 150
Και με βαρύ αναστεναμό, και μ' όψιν αλλαμένη,
στρέφεται στο Ρωτόκριτον, κ' έτσι του συντυχαίνει.

ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ

"Αδέρφι, τά σου γρίκησα, τά μου'χεις μιλημένα,
ποτέ μου δεν τα λόγιαζα, μουδ' όλπιζα σε σένα,
να βάλεις έτοιμο λογισμόν, κ' έτσι να κιντυεύγεις, 155
και πράματα ανημπόρετα κι άμοιαστα να γυρεύγεις·
γιατί σ' εκράτου' γνωστικόν, άνθρωπον παιδεμένο,
μα, σα θωρώ, εκομπώνουμουν, ως το'χω γρικημένο.
Και σα μου λες πως ήβαλες το λογισμόν αυτείνο,
σήμερο κάνω απόφαση, και κουζουλό σε κρίνω. 160
Η Ρηγοπούλα, σα γρικώ, Αγάπη δεν κατέχει,
ουδέ λογιάζει το ποτέ, μηδ' έτοιμες έγνοιες έχει.
Κ' εσύ πώς αποκότησες, και πώς στο νου σου εμπήκε;
Να φυτευτεί τέτοιο δεντρό, πώς στην καρδιά σου αφήκε;
Οπού'χει φύλλα βλαβερά, καρπό φαρμακεμένο, 165
κι από τη ρίζα ως την κορφήν τ' αγκάθια γεμισμένο·
ο ανθός του είν' θανατερός, το πωρικό του βλάφτει,
αντίς αέρος και δροσάς, σαν το καμίνι ανάφτει.
7 Αν η Αρετούσα ήθελε βαλθεί να σ' αγαπήσει,
εσύ δεν ήμοιαζε ποτέ να μπεις εις έτοιαν κρίση· 170
μα μάλιστα τον Πόθον τση να διώξεις από σένα,
και να μακρύνεις από 'πά, να πορπατείς στα ξένα,
παρά σ' Αγάπη έτοιας Κεράς να μπεις, να κιντυεύγεις,
και το κακό σου μοναχός να θέ' να το γυρεύγεις.
Εις-ε Παλάτια Βασιλιών τα μάτια όντε στραφούσι, 175
πρέπει να τα δοξάζουσι και να τα προσκυνούσι·
γιατί οι αυλές των Αφεντών έχουν αφτιά κι ακούσι,
και τα τειχιά του Παλατιού μάτια και συντηρούσι.

"Κ' εσύ πώς αποκότησες και μπήκες σ' έτοια Πάθη;
Η Ρηγοπούλα ίντα να πει, Ρωτόκριτε, αν το μάθει; 180
Αν το νοήσει κ' ήβαλεν Πόθο σ' αυτείνη ο νους σου,
κακά αποδόματα θωρώ εσέ και του Κυρού σου·
να σας ξορίσουν από 'πά, φτωχούς να σας-ε κάμου',
ετούτα κι άλλα πλι' άσκημα θέ' να'ν' προυκιά του γάμου.
Μετάστρεψε το λογισμόν τούτον οπού σε κρίνει, 185
μην πά' κι ανάψεις μιά φωτιάν οπού ποτέ δε σβήνει.
Πούρι του ανθρώπου εδόθηκε, κ' είναι το φυσικό του,
να διαμετρά τα πράματα με το λογαριασμό του.
Και συ ίντα μέτρος ήκαμες σε τούτα οπού μου λέγεις;
Θωρώ και αφήνεις το καλό, και το κακό διαλέγεις. 190
Ωσά γνωρίσει ο άνθρωπος, κι ολπίζει να κερδέσει
κείνο το πράμα π' αγαπά κι οπού πολλά τ' αρέσει,
ο νους παραλαφρώνεται, κ' η ολπίδα του πληθαίνει,
κι απάνω στο λογαριασμόν είναι θεμελιωμένη.
Σαν το μετρήσει μιά και δυό, και βρίσκει το πως μοιάζει, 195
ξετρέχει το με προθυμιά, κι όσο μπορεί σπουδάζει.
Κ' εσύ, με ποιό λογαριασμόν έχεις σε τούτ' ολπίδα;
Αδέρφι μου, έτοιον κουζουλόν ωσάν εσέ δεν είδα!
8 Κ' επάσκισε το Ριζικό κ' η Μοίρα να σε βάλει,
κι αγάπησες έτοιας λογής μιά μας Κερά μεγάλη. 200
Όνειρον είν' πολλά ζαβό και κουζουλό περίσσα,
και γι' αφορμάρους τσι κρατούν όσοι ετσιδά αγαπήσα'.
Πολλά'ναι δύσκολη δουλειά και μπερδεμένη ετούτη,
να θες να μπεις σε Βασιλιούς, σ' Ρηγάτα, και σε πλούτη,
οπού'ναι διαφορά πολλή στον ένα από τον άλλον· 205
εσένα λέσιν-ε μικρόν, το Ρήγα λεν μεγάλον.
Τα χόρτα π' αγκυλώνουσι, τ' αγκάθια που κεντούσι,
για πελελούς τσι κράζουσιν, όσοι κι αν τα κρατούσι.
Ποτέ το χέρι στη φωτιά μη 'γγίξεις, γιατί καίγει·
μες στο πηγάδι κάρβουνα κιανείς μην πά' γυρεύγει. 210

"Ο Ρήγας έχει την εξάν εις ό,τι κι αν ορίσει,
κι ως θέλει, κι ως του φαίνεται, κάνει δική του κρίση·
εις τη βουλήν του βρίσκεται καλό μας και κακό μας,

και μες στο χέρι του κρατεί ζωήν και θάνατό μας.
Ο Βασιλιάς είν' σπλαχνικός, γλυκύς με πάσαν ένα· 215
μην κομπωθείς πως αγαπά τον Κύρη σου κ' εσένα.
Κι ο Αφέντης, όσον πλιά αγαπά το δούλο, αν είν' και σφάλει,
τόσον η όχθηρητα πολλή γίνεται και μεγάλη·
και τόσον πλιά στα σφάλματα που στην τιμήν ξαμώνουν,
και στην καρδιάν εγγίζουσι, και μες στο νουν ξαπλώνουν.
Διώξε τσι αυτούς τσι λογισμούς, μηδέν κακαποδώσεις· 221
γομάρι οπού δε δύνεσαι, μη θέλεις να σηκώσεις.
Με το ίδιο σου το φύσισμα, μη βουληθείς να ξάψεις
φωτιά που δεν εσβήνεται, και το κορμί σου κάψεις.
Εις το Παλάτι του Ρηγός, Αδέρφι, πλιό μην πηαίνεις, 225
γιατί, σα σε θεωρού' συχνιά ν' ανεβοκατεβαίνεις,
ο κόσμος είναι πονηρός, κι ο Πόθος σε τυφλώνει,
κι ως και να το κρατείς κρουφό, γοργό το φανερώνει.
9 Κι αν είν' και τούτο γρικηθεί, που η Τύχη μην τ' ορίσει,
λόγιασε, βάλε το στο νου, τά θέ' να κάμει η κρίση. 230
Ο Ρήγας έχει την εξά, κ' είναι η δουλειά δική του,
και μ' απονιά γδικιώνεται, σα θέλει η όρεξή του.
Και τούτην την αποκοτιάν, οπού'βαλεν ο νους σου,
εσένα φέρνει θάνατο, και πάθη του Κυρού σου."

ΠΟΙΗΤΗΣ

Ήστεκεν ο Ρωτόκριτος, του Φίλου του αφουκράτο, 235
ωσάν τυφλός κι ωσά βουβός, και δεν του απιλογάτο.
Και με την ώραν την πολλή, σ' απόκριση εκινήθη,
με κλάημα κι αναστεναμό, του Φίλου απιλογήθη.

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ

"Αδέρφι μου, γνωρίζω το, θωρώ τον κόπο χάνω,
και τό ζυγώνω έτσι μακρά, ποτέ μου δεν το φτάνω. 240
Κατέχω, κι α' μαθητευτεί εκείνο οπού ξετρέχω,
εσίμωσε το τέλος μου, και πλιό ζωή δεν έχω.
Μα επιάστηκα, εμπερδεύτηκα, ξεμπερδεμό δεν έχω,
μ' όλο που βλέπω το κακό, το βλάψιμο κατέχω.
Λογιάζω το, γνωρίζω το, πως πρέπει να τ' αφήσω, 245

και με νερό τα κάρβουνα γλήγορα να τα σβήσω,
μην κάμουνσιν αναλαμπήν, οπού τη λάμψη δίδει,
και φανερώσει το κρουφόν, οπού'ναι στο σκοτίδι·
κι ό,τι κι α' χώνω στα βαθιά, τόσες φορές και τόσες,
έμπει σε χίλια στόματα, έμπει σε χίλιες γλώσσες. 250
Μα ίντα μου ξάζει να γρικό και τα πρεπά να γνώθω,
εδά που σκλάβος βρίσκομαι και δούλος εις τον Πόθο;
Ίντα μου ξάζει να γρικό; τί με φελά να ξεύρω;
Από το δρόμον ήσφαλα, δε βλέπω να τον εύρω.
Πλιό μπόρεση ο λογαριασμός δεν έχει να βοηθήσει, 255
εκεί όπου ορίζει η Πεθυμιά και τσ' Ερωτιάς η κρίση.
Οι λογισμοί είναι σαϊτιές, καρδιά μου είν' το σημάδι,
και μάχονται, και ποιός μπορεί να τα συβάσει ομάδι;
10 Ο Πόθος, όντε βουληθεί και θέλει να νικήσει,
γνώση δεν εί' ουδέ δύναμη να τον-ε πολεμήσει. 260
Πολλά μεγάλην Αφεντιάν, πολλά μεγάλη χάρη
έχει τ' ολόγδυμο παιδί που παίζει το δοξάρι·
βαστά κουρφέ ψιλή μαγνιά, τα μάτια μας κουκλώνει,
και το κακό, που μελετά, δε μας το φανερώνει·
την ίσα στράτα δεν πατεί, μα τη στραβή γυρεύγει, 265
φαρμακεμένες μαγεριές πάντα μάς μαγερεύγει.
Άλλοι, άξιοι, φρονιμότατοι, που'χαν Καιρού θεμέλιο,
του Έρωτα εγενήκασι παιγνίδι του και γέλιο.
Εύκολα και τα κάρβουνα κ' η σπίθα αναλαμπάνει
τ' άχερα, τα λινόξυλα, πούρι και να τα φτάνει. 270

"Εβάλθηκά το από καιρό, και θέλησα ν' αρχίσω
να λιγοπναιίνω στου Ρηγός, για να τση λησμονήσω,
να'βρω βοτάνι δροσερό, και την πληγή να γιάνω,
και πλιό τα ξύλα στη φωτιά να μην τα βάνω απάνω·
και σ' άλλα πράματα ήνωσα το νου μου να μπερδέσω, 275
και τό κρατώ ανημπόρετο, να δω να το μπορέσω.
Κι ως το λογιάσω, μου'ρχεται μεγάλη λιγωμάρα,
τα μέλη αποκρυγαίνουσι, και μου'ρχεται τρομάρα·
θαμπώνουνται τα μάτια μου κ' η όψη απονεκρώνει,
ίδρο του ψυχομαχημού το πρόσωπό μου δρώνει· 280

κι οπίσω α' θέλω να συρθώ, η Πεθυμιά μ' αμπόθει
σ' εκείνο που ο λογαριασμός κ' η γνώση πλιό δε γνώθει.
Λόγιασε σ' ίντα βρίσκομαι, και ξαναδέ το πάλι·
πέ' μου, πώς θες να βοηθηθώ σ' έτοια δουλειά μεγάλη;

"Αρχή ήτονε πολλά μικρή κι άφαντη δίχως άλλο, 285
μα το μικρό με τον Καιρόν εγίνηκε μεγάλο.
Ελόγιασα να τη θωρώ, κι ώς τη θωριά να σώσω,
και μετά κείνη να περνώ, και να μηδέν ξαπλώσω.
11 Κι αγάλια-αγάλια η Πεθυμιά μ' ήβανεν εις τα βάθη,
κ' ήκαμε ρίζες και κλαδιά, κλώνους και φύλλα κι ά'θη. 290
Και πλήθυνε την Πεθυμιάν το κουζουλό μου αμμάτι,
κ' ήρχιζεν κ' εστρατάριζεν, κ' εσιγανοπορπάτει.
Το σιγανό, με τον Καιρόν, προθυμερόν εγίνη,
κ' ήβανε ο Έρωτας κρουφά τα ξύλα στο καμίνι.
Κι ωσάν από μικρόν αβγό πουλί μικρόν εβγαίνει, 295
τρεμουλιασμένο κι άφαντο, και με Καιρόν πληθαίνει,
κάνει κορμί, κάνει φτερά, κάθ' ώρα μεγαλώνει,
και πορπατεί, χαμοπετά, φτερούγια του ξαπλώνει,
κι απ' άφαντο κι από μικρό, που'τον όντεν εφάνη,
κορμί, φτερά, και δύναμη, και μεγαλότη κάνει- 300
το ίδιο εγίνη κ' εις εμέ, στην άπραγή μου νιότη.
Αρχή μικρή κι απήφιστη ήτον από την πρώτη,
μα εδά'χει τόση δύναμη κ' έτσι μεγάλη εγίνη,
οπού μου πήρεν την εξά, και δίχως νου μ' αφήνει.
Κ' η Αγάπη, που στα βάσανα αντρεύγει και πληθαίνει, 305
κι οπού με τσ' αναστεναμούς θρέφεται και πλαταίνει,
θάμασμα πούρι το κρατούν όλοι, μικροί-μεγάλοι,
πώς στην αρχήν τση ανήμπορη γεννάται στην αθάλη·
σπίθα μικρή κι απήφιστη, δε λάμπει, μηδέ βράζει,
και πως να κάμει αναλαμπήν κιανείς δεν το λογιάζει. 310
Και αγάλια-αγάλια θρέφεται, σαν το καμίνι ανάφτει,
κεντά και καίγει δυνατά, και το κορμί μας βλάφτει.

"Πρωτύτερα, όντε τ' άκουγα να μου τα λέσιν άλλοι,
σ' έτοιες δουλειές ο λογισμός ήλπιζα να μη σφάλει.

Μα ξάφνου ο κακορίζικος επιάστηκα στο βρόχι, 315
που στ' όμορφό τση πρόσωπο πάντα στεμένο το'χει.
Εμέ κιανείς δε μου'φταιξε, μηδέ παραπονούμαι
τινός αλλού, στα βάσανα και σ' τσι καημούς οπού'μαι.
12 Μιά κάποια λίγη Πεθυμιά εσήκωσεν το νου μου,
και δυό φτερούγες ήκαμε μέσα του λογισμού μου. 320
Τούτες την Πεθυμιάν πετού', στον Ουρανόν την πάσι,
κι όσο σιμώνου' τση φωτιάς, τσι καίγει εκείν' η βράση.
Και πάραυτας γκρεμνίζομαι, ωσά φτερά δεν έχω,
γιατ' ήφηκα τα χαμηλά, και τα ψηλά ξετρέχω.
Και πάλι εκείνη η Πεθυμιά δε θέλει να μου λείψει, 325
πάραυτας κάνω άλλα φτερά, πάλι πετώ στα ύψη·
και πάλι βρίσκω τη φωτιάν, πάλι ξανακεντά με,
κι απ' τα ψηλά που βρίσκομαι, με ξαναρίχτει χάμαι.
Κι όσες φορές εις τα ψηλά σώσω, φωτιές ευρίσκω,
και καίγονται οι φτερούγες μου, και πέφτω και βαρίσκω.
Και τούτη η Πεθυμιά η λωλή πετώντας με πειράζει, 331
και πάγει τσι φτερούγες [μου] εις τη φωτιά όντε βράζει.
Κι όστε οπού να'μαι ζωντανός, παίδαν έχω μεγάλη.
Μαγάρι να μ' ολόκαψε, να μ' έκαμεν αθάλη!"

ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ

Λέγει του ο Φίλος· "Τα φτερά που εσήκωσεν ο νους σου, 335
και βάνει τ' ανημπόρετα μέσα του λογισμού σου,
Αδέρφι, βλέπε, όσο μπορείς, έβγα απ' αυτήν τη ζάλη,
στο πέτασμα οπού επέταξες, μηδέν πετάξεις πάλι.
Κι αν τα φτερά πετούν ψηλά, και τη φωτιάν ευρίσκεις,
κόψε τα, ρίξε τα από 'κεί ζιμιό, να μη βαρίσκεις· 340
γ-ή βάλε τα και βρέξε τα εις το νερό τση γνώσης,
ζιμιό να μην πετάς ψηλά, ζιμιό να χαμηλώσεις.

Θωρώ το πως σε πολεμού' δυό σου οχουθροί μεγάλοι,
η Αγάπη με την Πεθυμιά· κ' η μιά, λέγω, κ' η άλλη
μπορούσι, ώστε να θες εσύ. Μα κάμε να τ' αφήσεις 345
τ' άμοιαστα, τ' ανημπόρετα, ζιμιό να τους νικήσεις.
Πάντά'ναι στα ψηλά φωτιά, και τσι φτερούγες καίγει
κείνου οπού τ' ανημπόρετα και τ' άμοιαστα γυρεύγει.
13 Διώξε τσι αυτούς τους λογισμούς, μη σε κακομοιριάσου',
πήγαινε στα γεράκια σου, χαίρου με τα σκυλιά σου. 350
Λησμόνησε του Παλατιού, λησμόνησε τση Κόρης,
τάξε πως ήτο ο Θάνατος εκεί όπου την εθώρεις.
Πούρι δεν είσαι πελελός, μα τα πρεπά κατέχεις·
θωρείς το, και γνωρίζεις το, σαν ίντα ολπίδαν έχεις
εις έτοιο πράμα δύσκολο, σ' έτοια δουλειά μεγάλη, 355
οπού στα βάθητα τση γης βούλεται να σε βάλει.
Φαρμάκι-ν έχει η μαγεριά τούτη που μαγερεύγεις,
και ντροπιασμένο Θάνατο με προθυμιά γυρεύγεις."

ΠΟΙΗΤΗΣ

Του Φίλου τα διατάματα μες στην καρδιάν εμπαίνουν
του Ρώκριτου, και την πληγή δαμάκι-ν αλαφραΐναν. 360

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ

Και λέγει· "Ό,τι μου εμίλησες ετούτην την ημέρα,
σε λογισμόν καλύτερον και πλιά αλαφρό μ' εφέρα'.
Κ' εβάλθηκα ν' απαρνηθώ του Παλατιού τη στράτα,

και να μακρύνω απ' την καρδιάν τσ' Αγάπης τα μαντάτα,
να δυσκολέψω τσ' αφορμές οπού με τυραννούσι, 365
κι αν-ε μπορώ, τα μάτια μου πλιό τως να μην τη δούσι.
Κι α' δεν μπορώ να το βαστώ, καθ' ώρα ας αποθαίνω
με τιμημένο Θάνατον, παρά με ντροπιασμένο.
Κάλλιο νεκρό ας με θάψουσιν ο Κύρης με τη Μάνα,
παρά να πού' πως μ' εντροπήν απ' τη φλακή μ' εβγάνα'." 370

ΠΟΙΗΤΗΣ

Κι αρχίνισεν απολιγού να πράσσει στο Παλάτι,
την [α]ρμηνειάν του Φίλου του και τη βουλήν του εκράτει.
Μα'σφαλεν εις τά λόγιαζε και στά'τασσε να κάμει,
και το κορμί του εσούρωνε, κ' ήτρεμε ωσάν καλάμι.

Κι όντεν η νύκτα η δροσερή καθ' άνθρωπο αναπεύγει, 375
και κάθε ζο να κοιμηθεί τόπο να βρει γυρεύγει,
ήπαιρνε το λαγούτο του, κ' εσιγανοπορπάτει,
κ' εκτύπα-ν το γλυκιά-γλυκιά ανάδια στο Παλάτι.
14 Ήτον η χέρα ζάχαρη, φωνή είχε σαν τ' αηδόνι·
κάθε καρδιά, να του γρικά, κλαίγει κι αναδακρύνει. 380
Ήλεγεν κι ανεθίβανεν της Ερωτιάς τα Πάθη,
και πως σ' Αγάπη εμπέρδεσεν, κ' εψύγη κ' εμαράθη.

Κάθε καρδιά ανελάμπανεν, αν ήτο σαν το χιόνι,
σ' έτοια γλυκότατη φωνή κοντά να τση σιμώνει·
εμέρωνε όλα τ' άγρια, τα δυνατά απαλαίναν, 385
στο νουν τ' ανθρώπου ό,τι ήλεγε, με λύπηση επομέναν·
εμίλειε παραπόνεσες που τσι καρδιές εσφάζα',
το μάρμαρον εσπούσανε, το κρούσταλλον εβράζα'.

Ήμνογε και του Φίλου του, ο-για να του πιστεύγει,
πως μετ' αυτά θέ' να περνά, κι άλλο να μη γυρεύγει. 390

**Μνήμη Στυλιανού Αλεξίου, για όσους ταξιδεύουν
στην Ιστοσελίδα της Πολιτιστικής Εταιρείας Πανόραμα**

Το κείμενο είναι από: Βικιθήκη
<http://el.wikisource.org/wiki/%CE%95%CF%81%CF%89%CF%84%CF%8C%CE%BA%CF%81%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%82/%CE%91>, όπου θα βρείτε όλο το Πρώτο Μέρος
κι από εκεί, όλο το έργο. Η εικονογράφηση και οι χρωματισμοί είναι δικές μας προσθήκες.

ΒΙΤΣΕΝΤΖΟΣ ΕΙΝ' Ο ΠΟΙΗΤΗΣ
Σ' ΕΙΣ ΤΗ ΓΕΝΙΑ ΧΟΡΝΑΡΟΣ
ΠΟΥ ΝΑ ΒΡΕΘΗ ΑΚΡΙΜΑΤΙΣΤΟΣ
ΟΝΤΕ ΤΟΝ-ΠΑΡ' Ο ΧΑΡΟΣ
ΣΤΗ ΣΤΕΙΑΝ ΕΓΕΝΝΗΘΗΚΕ
ΣΤΗ ΣΤΕΙΑΝ ΕΝΕΘΡΑΦΗ
ΕΚΕΙ ΚΑΜΕ Κ' ΕΚΟΠΙΑΣΕ
ΕΤΟΥΤΑ ΠΟΥ ΣΑΣ ΔΡΑΦΕΙ